

Nr 30

Socialförsäkringsutskottets betänkande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändring i lagen (1962: 381) om allmän försäkring, m. m., jämte motioner.

Genom en den 19 mars 1971 dagtecknad proposition, 1971: 94, har Kungl. Maj:t, under återopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över socialärenden, föreslagit riksdagen

dels att antaga följande förslag till

- 1) lag om ändring i lagen (1962: 381) om allmän försäkring,
 - 2) lag om ändring i förordningen (1962: 385) angående ersättning för sjukresor enligt lagen om allmän försäkring (sjukreseförordningen),
 - 3) lag om ändring i lagen (1969: 205) om pensionstillskott,
- dels att besluta om den reglering av allmänna sjukförsäkringsfonden som anges i propositionen.*

I samband med propositionen har utskottet behandlat följande motioner, nämligen

- 1) 1971: 1410 av herr Gustavsson i Alvesta m. fl. (c),
- 2) 1971: 1444 av herr Petersson i Röstånga m. fl. (fp),
- 3) 1971: 1445 av fru Skantz m. fl. (s),
- 4) 1971: 1446 av herr Åkerlind m. fl. (m).

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås ändrade bestämmelser om ersättning från den allmänna försäkringen för resekostnader i samband med sjukvård.

Rätt till ersättning föreslås införd för resekostnader i samband med konvalescentvård, sjukgymnastiska och andra sjukvårdande behandlingar samt sjukvård som meddelas av distriktssköterska och distriktsbarnmorska.

I propositionen läggs vidare fram en rad förslag som syftar till förenklingar och till ytterligare kompletteringar av försäkringsskyddet vid sjukresor. Dessa förslag innebär bl. a. att ersättning för resekostnaden skall utgå utan något krav på remiss när någon söker läkarvård vid närmaste allmänna sjukhus. Vidare införs rätt till ersättning för de merkostnader för resan som kan drabba den som insjuknat eller skadats utanför hemorten och till följd av sitt tillstånd måste välja dyrare färd-sätt för hemresan efter vården än han annars kunde ha använt.

Ett självriskbelopp om 4 eller, vid läkarvårdsresor i vissa större städer, 5 kr. har alltsedan sjukförsäkringen infördes 1955 gällt för den försäkrade i fråga om resekostnader. En höjning av detta belopp till 6 kr. föreslås i propositionen.

Propositionen innehåller vidare förslag i vissa andra frågor som rör den allmänna försäkringen. Frågorna gäller jämkningar i vissa regler om avgiftsplikten till sjukförsäkringen, överföring till och från allmänna sjukförsäkringsfonden samt följdändringar till den vidgade förtidspensioneringen.

De föreslagna reformerna genomförs inom nuvarande kostnadsram.

De nya bestämmelserna avses träda i kraft den 1 juli 1971.

De vid propositionen fogade författningsförslagen har följande lydelse.

1 Förslag till

Lag om ändring i lagen (1962: 381) om allmän försäkring

Härigenom förordnas, att 2 kap. 6 §, 14 kap. 3 § och 19 kap. 6 § lagen (1962: 381) om allmän försäkring skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap.

6 §

Konungen äger föreskriva, att ersättning enligt av Konungen fastställda grunder skall utgå för försäkrads utgifter för annan vård eller behandling i anledning av sjukdom än i 2–4 §§ sägs.

Konungen äger föreskriva, att ersättning enligt av Konungen fastställda grunder skall utgå för försäkrads utgifter för annan vård eller behandling i anledning av sjukdom än i 2–4 §§ sägs *ävensom för i samband med sådan vård eller behandling företagna resor. Motsvarande gäller i fråga om försäkrads utgifter i anledning av resor i samband med vård som vid sjukdom meddelats av distriktssköterska eller distriktsbarnmorska.*

14 kap.

3 §

Änkepension utgör för år räknat, om efter den försäkrade finnes barn som enligt 4 § är berättigat till pension efter honom, trettiofem och i annat fall fyrtio procent av hel förtidspension enligt 13 kap., som den försäkrade var berättigad till eller skulle hava kommit i åtnjutande av därest rätt till sådan pension inträtt vid tidpunkten för dödsfallet, eller, om den försäkrade var berättigad till ålderspension, av dylik pension beräknad enligt 12 kap. 2 § första och andra styckena.

Änkepension utgör för år räknat, om efter den försäkrade finnes barn som enligt 4 § är berättigat till pension efter honom, trettiofem och i annat fall fyrtio procent av hel förtidspension *beräknad* enligt 13 kap. 2 *och 3 §§*, som den försäkrade var berättigad till eller skulle hava kommit i åtnjutande av därest rätt till sådan pension inträtt vid tidpunkten för dödsfallet, eller, om den försäkrade var berättigad till ålderspension, av dylik pension beräknad enligt 12 kap. 2 § första och andra styckena.

19 kap.

6 §¹

Sjukförsäkringsavgift fastställs av riks-försäkringsverket efter den allmänna försäkringskassans hörande. Sådan avgift utgår för varje avgifts-

¹ Senaste lydelse 1970: 141.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

pliktigt med visst belopp i hela kronor, varvid öretal bortfaller.

Avgift avseende utgifter för sjukvårdsersättning beräknas för hela året, avgift avseende utgifter för grundsjukpenning för varje månad under vilken den försäkrade varit placerad i sjukpenningklass och avgift avseende utgifter för tilläggssjukpenning för varje månad under vilken den försäkrade varit placerad i sjukpenningklass nr 3 eller högre sjukpenningklass.

Avgifterna avseende utgifter för sjukvårdsersättning, grundsjukpenning och tilläggssjukpenning skola var för sig vara avvägda så, att de i förening med andra medel som äro tillgängliga för motsvarande del av försäkringen förslå till bestridande av den allmänna försäkringskassans utgifter för den delen samt till förvaltningskostnader och erforderlig fondering.

Avgifterna avseende utgifter för sjukvårdsersättning och grundsjukpenning skola var för sig vara lika stora för samtliga avgiftspliktiga försäkrade i den allmänna försäkringskassan. Försäkrads avgifter för dessa ändamål må för år räknat tillsammans icke överstiga ett belopp motsvarande en tiondel av hans till statlig inkomstskatt beskattningsbara inkomst vid taxering året närmast efter det år sjukförsäkringsavgiften avser. I första hand nedsättes avgiften avseende utgifter för sjukvårdsersättning.

Avgifterna avseende utgifter för tilläggssjukpenning skola, till den del sådan sjukpenning svarar mot inkomst av anställning, vara lika stora för alla försäkrade i den allmänna försäkringskassan, som med avseende på sådan inkomst tillhöra samma sjukpenningklass. Till den del tilläggssjukpenning svarar mot inkomst av annat förvärvsarbete skola avgifterna vara lika stora för samtliga försäkrade i kassan, för vilka den nämnda delen av sjukpenningen är lika stor och för vilka försäkringen är lika i fråga om karenstid. *Om undantagande, som avses i 3 kap. 2 § första stycket sista punkten, upphört att äga giltighet eller övergång till försäkring med kortare karenstid eller utan karenstid skett efter ingången av den månad varunder den försäkrade fyllt fyrtio år, må dock med hänsyn till skillnad mellan de försäkrade i fråga om deras ålder göras avvikelse från vad nu stadgats.*

Är försäkrad på grund av vad i 4 kap. 3 § stadgas vid ingången

Avgifterna avseende utgifter för tilläggssjukpenning skola, till den del sådan sjukpenning svarar mot inkomst av anställning, vara lika stora för alla försäkrade i den allmänna försäkringskassan, som med avseende på sådan inkomst tillhöra samma sjukpenningklass. Till den del tilläggssjukpenning svarar mot inkomst av annat förvärvsarbete skola avgifterna vara lika stora för samtliga försäkrade i kassan, för vilka den nämnda delen av sjukpenningen är lika stor och för vilka försäkringen är lika i fråga om karenstid.

Är försäkrad på grund av vad i 4 kap. 3 § stadgas vid ingången av

Nuvarande lydelse

av månad, för vilken avgift avseende utgifter för grundsjukpenning eller tilläggssjukpenning skall utgå, icke berättigad till sjukpenning för minst nittio dagar, nedsättes avgiften till hälften av det belopp, vartill den eljest skolat uppgå. Har försäkrad under visst år *åtnjutit inkomst*, för vilken *erlagts sjömansskatt*, skall sådan avgift avseende utgifter för grundsjukpenning eller tilläggssjukpenning, som hänför sig till samma år, nedsättas med en tolfedel för varje månad, under vilken sådan *inkomst åtnjutits*.

Föreslagen lydelse

månad, för vilken avgift avseende utgifter för grundsjukpenning eller tilläggssjukpenning skall utgå, icke berättigad till sjukpenning för minst nittio dagar, nedsättes avgiften till hälften av det belopp, vartill den eljest skolat uppgå. Har försäkrad under visst år *uppburit lön eller annan gottgörelse som utgör beskattningsbar inkomst enligt förordningen (1958:295) om sjömansskatt*, skall sådan avgift avseende utgifter för grundsjukpenning eller tilläggssjukpenning, som hänför sig till samma år, nedsättas med en tolfedel för varje period om *trettio dagar*, för vilken sådan lön eller gottgörelse *uppburits*. Avgift avseende utgifter för tilläggssjukpenning skall icke *erläggas* av den som *uppburit sådan lön eller gottgörelse om vid taxering året närmast efter det år avgiften avser icke för honom beräknats till statlig inkomstskatt beskattningsbar inkomst*.

Den som fullgör värnpliktstjänstgöring eller vapenfri tjänst må, om han senast två månader efter tjänstgöringens slut gjort framställning därom hos den allmänna försäkringskassan, befrias från avgift avseende utgifter för grundsjukpenning eller tilläggssjukpenning för varje hel månad av tjänstgöringstiden.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1971. 19 kap. 6 § i dess äldre lydelse tillämpas vid fastställande av sjukförsäkringsavgift på grundval av 1971 och tidigare års taxering samt vid eftertaxering för år 1971 eller tidigare år. 19 kap. 6 § sjätte stycket tredje punkten tillämpas dock redan vid 1971 års taxering. Därvid skall avgiftsbefrielse äga rum för försäkrad, vilken taxeras enligt bestämmelserna för gift skattskyldig, därest till statlig inkomstskatt beskattningsbar inkomst icke beräknats för någon av de samtaxerade.

2 Förslag till

Lag om ändring i förordningen (1962: 385) angående ersättning för sjukresor enligt lagen om allmän försäkring (sjukreseförordningen)

Härigenom förordnas, att 2 och 4 §§ förordningen (1962: 385) angående ersättning för sjukresor enligt lagen om allmän försäkring (sjukreseförordningen) skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 §

Har försäkrad åtnjutit läkarvård, som avses i 2 kap. 2 § lagen om allmän försäkring, skall ersättning utgå för utgifter i anledning av resor till och från läkaren, vilka föranletts huvudsakligen av behovet av läkarvård, i den mån utgifterna för varje besök hos läkaren överstiga *fyra* kronor. Såsom utgift i anledning av resa till eller från läkare skall, i den mån Konungen så förordnar, anses förutom resekostnad utgift för övernattning och för anlåtande av följeslagare under resan.

Ersättning må ej utgivas med högre belopp än som skulle hava utgått vid besök hos den provinsialläkare eller stadsläkare, inom vars distrikt den försäkrade vistas. Ersättning må dock utgivas högst med belopp, som skulle hava utgått, därest läkarvården sökts vid närmaste allmänna sjukhus, där vården kunnat meddelas,

a) om den försäkrade efter hänvisning av läkare sökt läkarvård vid sjukhus eller för enbart öppen vård avsedd sjukvårdsinrättning,

Har försäkrad åtnjutit läkarvård, som avses i 2 kap. 2 § lagen om allmän försäkring, skall ersättning utgå för utgifter i anledning av resor till och från läkaren, vilka föranletts huvudsakligen av behovet av läkarvård, i den mån utgifterna för varje besök hos läkaren överstiga *sex* kronor. Såsom utgift i anledning av resa till eller från läkare skall, i den mån Konungen så förordnar, anses förutom resekostnad utgift för övernattning och för anlåtande av följeslagare under resan.

Har den försäkrade sökt läkarvård annorstädes än vid närmaste allmänna sjukhus där sådan vård meddelas eller vid vårdcentral eller motsvarande för öppen vård avsedd sjukvårdsinrättning, inom vars upptagningsområde den försäkrade vistas, må ersättning ej utgivas med högre belopp än som skulle hava utgått vid besök hos den provinsialläkare eller stadsdistriktsläkare, inom vars distrikt den försäkrade vistas. Utan hinder härav må ersättning utgivas för resekostnad intill kostnaden för resor till och från närmaste allmänna sjukhus, där erforderlig läkarvård kan beredas den försäkrade.

a) om den försäkrade efter hänvisning av läkare eller annan person, som av sjukvårdshuvudmannen bemyndigats att meddela så-

Nuvarande lydelse

vilken tillhör staten eller till vars drift statsbidrag utgår eller som drives av landstingskommun eller stad, som ej tillhör sådan kommun;

b) om den försäkrade utan att hänvisning av läkare skett sökt läkarvård vid sjukhus för skada, som drabbat honom genom olycksfall, och det skäligen kunnat antagas att han till följd av skadan var i trängande behov av sådan vård;

c) om den försäkrade på grund av sjukdom varit i trängande behov av läkarvård men icke kunnat anträffa den provinsialläkare eller stadsläkare, inom vars distrikt han vistas, och därför sökt vård hos annan läkare.

Ersättning i anledning av återresa må utgivas högst för resa till den plats, varifrån resan till läkaren företogs. Om resan till läkaren anträtts från den försäkrades arbetsplats och den försäkrade företager dagliga resor mellan bostaden och arbetsplatsen, må dock ersättning i anledning av återresa utgivas för resa till den försäkrades bostad.

Angående beräkningen i övrigt av ersättning enligt denna paragraf förordnar Konungen. Konungen äger därvid beträffande resor inom viss försäkringskassas verksamhetsområde föreskriva, att ersättning skall utgå endast i den mån utgifterna för varje besök hos läkaren

Föreslagen lydelse

dan hänvisning, sökt läkarvård vid sjukhus eller för enbart öppen vård avsedd sjukvårdsinrättning, vilken tillhör staten eller till vars drift statsbidrag utgår eller som drives av landstingskommun eller kommun, som ej tillhör landstingskommun;

b) om den försäkrade utan att hänvisning skett sökt läkarvård vid sjukhus för skada, som drabbat honom genom olycksfall, och det skäligen kunnat antagas att han till följd av skadan var i trängande behov av sådan vård;

c) om den försäkrade på grund av sjukdom varit i trängande behov av läkarvård men icke kunnat anträffa den provinsialläkare eller stadsdistriktsläkare, inom vars distrikt han vistas, och därför sökt vård hos annan läkare.

Ersättning i anledning av återresa må utgivas högst för resa till den plats, varifrån resan till läkaren företogs. Om resan till läkaren anträtts från den försäkrades arbetsplats och den försäkrade företager dagliga resor mellan bostaden och arbetsplatsen, må dock ersättning i anledning av återresa utgivas för resa till den försäkrades bostad. När den försäkrade företagit återresa till sin bostad må, till den del kostnaden för denna resa icke blir gottgjord enligt vad nyss sagts, ersättning vidare utgå för den merkostnad för återresan, som den försäkrade kan ha åsamkats till följd av att hans tillstånd krävt användning av dyrare färdsmätt än eljest kunde ha brukats.

Angående beräkningen i övrigt av ersättning enligt denna paragraf förordnar Konungen. Konungen äger därvid beträffande resor inom viss försäkringskassas verksamhetsområde föreskriva, att vad i andra stycket stadgas icke skall äga tillämpning. Konungen äger vidare

Nuvarande lydelse

överstiga fem kronor samt att vad i andra stycket stadgas icke skall äga tillämpning.

Föreslagen lydelse

meddela särskilda bestämmelser om ersättning för utgifter i anledning av resor till och från viss sjukvårdsinrättning.

4 §

Har försäkrad åtnjutit sjukhusvård som avses i 2 kap. 4 § lagen om allmän försäkring skall ersättning utgå för utgifter i anledning av resor till och från sjukvårdsinrättningen. Såsom sådan utgift skall, i den mån Konungen så förordnar, anses förutom resekostnad utgift för övernattnings och för anlåtande av följeslagare eller vårdare under resan.

Ersättning må ej utgivas med högre belopp än som skulle hava utgått, om vården åtnjuts vid närmaste allmänna sjukhus, där erforderlig vård kunnat beredas, eller, om den sjuke intagits å hemortssjukhus och behovet av sjukhusvård uppkommit vid vistelse inom sjukvårdsområdet eller därtill gränsande kommun, vid närmaste hemortssjukhus, där erforderlig vård kunnat beredas.

Utgifter i anledning av återresa från sjukvårdsinrättning ersättas endast i den mån de överstiga fyra kronor. Kostnad för återresa må ej beräknas högre än för resa till den försäkrades bostad. Har behovet av sjukhusvård uppkommit under det att den försäkrade vistats utom det län, där han är bosatt, och har han i anledning därav intagits å sjukvårdsinrättning, som är belägen utom nämnda län, må kostnad för återresan ej beräknas högre än för resa till den plats, varifrån resan till sjukvårdsinrättningen företagits. Om behovet av sjukhusvård uppkommit vid vistelse inom en till det egna sjukvårdsområdet gränsande kommun och vården beretts vid sjukvårdsinrättning belägen utom det län där den försäkrade är bosatt, må dock ersättning för återresa till bostaden utgå i den mån nämnda ersättning icke överstiger det belopp som skulle hava utgått för återresa till bostaden från närmaste hemortssjukhus, där vården kunnat beredas.

Utgifter i anledning av återresa från sjukvårdsinrättning ersättas endast i den mån de överstiga sex kronor. Kostnad för återresa må ej beräknas högre än för resa till den försäkrades bostad. Har behovet av sjukhusvård uppkommit under det att den försäkrade vistats utom det län, där han är bosatt, och har han i anledning därav intagits å sjukvårdsinrättning, som är belägen utom nämnda län, må kostnad för återresan ej beräknas högre än för resa till den plats, varifrån resan till sjukvårdsinrättningen företagits. Om behovet av sjukhusvård uppkommit vid vistelse inom en till det egna sjukvårdsområdet gränsande kommun och vården beretts vid sjukvårdsinrättning belägen utom det län där den försäkrade är bosatt, må dock ersättning för återresa till bostaden utgå i den mån nämnda ersättning icke överstiger det belopp som skulle hava utgått för återresa till bostaden från närmaste hemortssjukhus, där vården kunnat beredas. När den försäkrade företagit återresa till sin bostad må, till den del kostnaden för denna resa icke blir gottgjord enligt vad nyss sagts, ersättning vidare utgå för den merkostnad för återresan, som den

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

*försäkrade kan ha åsamkats till
följd av att hans tillstånd krävt
användning av dyrare färdstätt än
eljest kunde ha brukats.*

Angående beräkningen i övrigt av ersättning enligt denna paragraf förordnar Konungen. Konungen äger därvid föreskriva, att viss sjukvårdsinrättning, som ej är allmänt sjukhus, skall vara likställd med sådant sjukhus.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1971. Äldre bestämmelser tillämpas beträffande sjukresa som ägt rum före ikraftträdandet.

3 Förslag till

Lag om ändring i lagen (1969: 205) om pensionstillskott

Härigenom förordnas, att 3 § lagen (1969: 205) om pensionstillskott skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 §¹

Pensionstillskott utgår ej i den mån det tillsammans med vad den försäkrade har rätt att uppbära i tilläggspension i form av ålderspension, förtidspension och änkepension överstiger vid

ålderspension, som börjat utgå från och med den månad varunder den försäkrade fyller sextiosju år, *hel förtidspension samt änkepension, som utgår enligt 8 kap. 4 § första stycket lagen om allmän försäkring*, trettio procent av basbeloppet,

ålderspension, som börjat utgå tidigare eller senare än från och med den månad varunder den försäkrade fyller sextiosju år, det belopp som framkommer om trettio procent av basbeloppet minskas eller ökas i motsvarande mån som pensionen minskas eller ökas enligt 6 kap. 2 § andra stycket lagen om allmän försäkring,

förtidspension, *som enligt 7 kap. 2 § andra eller tredje stycket lagen om allmän försäkring utgår med två tredjedelar eller hälften av hel förtidspension, motsvarande andel av trettio procent av basbeloppet,*

änkepension, *som enligt 8 kap. 4 § andra eller tredje stycket lagen om allmän försäkring utgår med minskat belopp, det belopp som framkommer om trettio procent av basbeloppet minskas i motsvarande mån.*

ålderspension, som börjat utgå från och med den månad varunder den försäkrade fyller sextiosju år, trettio procent av basbeloppet,

ålderspension, som börjat utgå tidigare eller senare än från och med den månad varunder den försäkrade fyller sextiosju år, det belopp som framkommer om trettio procent av basbeloppet minskas eller ökas i motsvarande mån som pensionen minskas eller ökas enligt 6 kap. 2 § andra *eller tredje* stycket lagen om allmän försäkring,

förtidspension *trettio procent av basbeloppet eller, om den enligt 7 kap. 2 § andra eller tredje stycket lagen om allmän försäkring utgår med två tredjedelar eller hälften av hel förtidspension eller enligt 7 kap. 4 § andra stycket samma lag eljest utgår med minskat belopp, det belopp som framkommer om trettio procent av basbeloppet minskas i motsvarande mån.*

änkepension *trettio procent av basbeloppet eller, om den enligt 8 kap. 4 § andra eller tredje stycket lagen om allmän försäkring utgår med minskat belopp, det belopp som framkommer om trettio procent av basbeloppet minskas i motsvarande mån.*

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1971.

Senaste lydelse 1970: 187.

Departementschefen

Av departementschefens anförande återges endast vad han anfört angående reglering av allmänna sjukförsäkringsfonden, nämligen följande.

»Slutligen vill jag ta upp frågan om reglering av allmänna sjukförsäkringsfonden. Enligt 19 kap. 1 § AFL skall arbetsgivare erlägga avgift till bl. a. sjukförsäkringen. En viss del av avgiften används till bestridande av försäkringskassornas utgifter för tilläggssjukpenning i vad den svarar mot inkomst av anställning. Storleken av den totala avgiften och fördelningen av denna anges i 19 kap. 4 § och har under de gångna åren varierat. För åren 1967–1969 gällde att den totala avgiften var 2,6 % av lönesumman (med viss begränsning), och att därav 1,9 procentenheter skulle användas till bekostande av de nyss nämnda utgifterna för tilläggssjukpenning. Motsvarande siffror för 1970 och 1971 är för den totala avgiften 2,9 och 3,1 % resp. för sjukpenningdelen 1,9 och 2,1 %.

Det belopp som inflyter i arbetsgivaravgifter och avser försäkringen för tilläggssjukpenning fördelas mellan försäkringskassorna i förhållande till deras utgifter för det avsedda ändamålet. Kungl. Maj:t kan dock med riksdagen bestämma att viss del av beloppet i stället skall ingå till en fond, allmänna sjukförsäkringsfonden, vilken förvaltas enligt grunder som fastställs i samma ordning.

När arbetsgivarnas bidrag till kostnaderna för löntagarnas tilläggssjukpenning ursprungligen fastställdes, beräknades det att dessa bidrag skulle komma att svara för ungefär 60 % av kostnaderna för ändamålet. Detta antagande låg till grund för finansieringsreglerna t. o. m. år 1966. F. n. är riktnmärket satt till 75 % av utgifterna.

I den mån de verkligen influerna arbetsgivaravgifterna till försäkringen för tilläggssjukpenning har avvikit från vad avgifterna borde ha inbringat för att svara för den nyss angivna andelen av försäkringens utgifter, har en reglering skett genom överföring till resp. uttag från allmänna sjukförsäkringsfonden enligt beslut som statsmakterna fattat för varje år. Sådan reglering skedde senast år 1969 avseende avgiftsutfallet år 1967, varefter fondens behållning den 30 juni 1970 uppgick till 410,7 milj. kr. inberäknat räntor.

Riksförsäkringsverket har tagit upp frågan om reglering av fonden med hänsyn till avgiftsutfallet för åren 1968–1970. Verket upplyser att, med fortsatt tillämpning av regeln att arbetsgivaravgifterna skall täcka 75 % av utgifterna för tilläggssjukpenning i vad de svarar mot inkomst av anställning, fonden för år 1968 bör tillföras ett överskottsbelopp på 37,1 milj. kr. och för åren 1969 och 1970 belastas med avgiftsunderskott som för år 1969 uppgår till 144,0 milj. kr. och för år 1970 kan beräknas till ca 185 milj. kr.

Allmänna sjukförsäkringsfonden har som framgår av den förut läm-

nade redogörelsen till syfte att utgöra en reserv vid tillfälliga påfrestningar på försäkringens finanser. Efter en reglering av fonden med hänsyn till avgiftsutfallet för åren 1968–1970 kan dess behållning beräknas nedgå till ca 120 milj. kr. Om höjning av avgifterna inte kommit till stånd, skulle fonden kunnat bli otillräcklig för täckning av ytterligare uppkommande underskott. Med åberopande härav underställdes 1970 års riksdag i prop. 1970: 156 förslag om höjning av arbetsgivaravgifterna för att förebygga uppkomsten av ytterligare underskott för åren 1971 och 1972. Riksdagen godtog förslaget, som innebar den förut nämnda höjningen av avgiftssatsen fr. o. m. år 1971.

Som förutskickats i prop. 1970: 156 bör en fondreglering med hänsyn till avgiftsutfallet för åren 1968–1970 komma till stånd. Jag förordar att dels till fonden överförs det belopp varmed arbetsgivaravgifterna för år 1968 till tilläggssjukpenning överstiger 75 % av under året utbetald tilläggssjukpenning för anställda, dels från fonden återförs de belopp varmed 75 % av utbetald tilläggssjukpenning för anställda åren 1969 och 1970 överstiger arbetsgivaravgifterna för sådan sjukpenning.»

Motionsyrkandena

1) I motionen 1971: 1410 av herr Gustavsson i Alvesta m. fl. (c) hemställs »att riksdagen vid sin behandling av proposition nr 94 beslutar 1. att rätt till resekostnadsersättning vid mödratandvård införes; 2. att rätt till resekostnadsersättning införes för föräldrar som kallas till samtal med läkare vid barnpsykiatriska kliniker utan att barnet behöver vara med; samt att vederbörande utskott utarbetar erforderlig författningstext».

2) I motionen 1971: 1444 av herr Petersson i Röstånga m. fl. (fp) hemställs »att riksdagen i vad beträffar resekostnader i samband med sjukvårdande behandlingar bifaller proposition nr 94 samt hemställer hos Kungl. Maj:t om skyndsamt förslag för att minska sjukresekostnaderna för sådana grupper som omtalas i motionen».

3) I motionen 1971: 1445 av fru Skantz m. fl. (s) hemställs »att riksdagen ger Kungl. Maj:t till känna vad i motionen anförts om ersättning för resekostnader i samband med mödratandvård».

4) I motionen 1971: 1446 av herr Åkerlind m. fl. (m) hemställs »att riksdagen vid behandlingen av proposition 94 måtte besluta att det även vid vård meddelad av privatpraktiserande läkare skall utgå reseersättning enligt de regler som sjukförsäkringsutredningen föreslår samt att riksdagen som sin mening måtte ge Kungl. Maj:t till känna vad i motionen anføres angående självriskbeloppet och reseersättning för medföljande vårdare».

Utskottet

I propositionen föreslås på grundval av ett betänkande av 1961 års sjukförsäkringsutredning ändrade bestämmelser om ersättning från den allmänna försäkringen för resekostnader i samband med sjukvård. Förslag läggs också fram i frågor som gäller avgiftsplikten till sjukförsäkringen i visst fall, överföring till och från allmänna sjukförsäkringsfonden samt följdändringar till den vidgade förtidspensioneringen.

Resekostnader i samband med sjukvårdande behandlingar m. m.

Enligt gällande bestämmelser ersätts i princip utgifter för resor till och från läkare, tandläkare och sjukvårdsinrättning i samband med ersättningsberättigad läkarvård, specialtandvård och sjukvård. Ersättning utgår däremot inte för resekostnader i samband med annan sjukvårdande behandling för vilken ersättning utgår från försäkringskassa. I propositionen föreslås att tillämpningsområdet för sjukresebestämmelserna skall utvidgas att omfatta även sådana resekostnader, vilket innebär att resor i samband med konvalescentvård, sjukgymnastisk behandling, övrig fysikalisk terapi och foniatrisk behandling blir ersättningsberättigade. Dessutom föreslås att ersättning skall kunna utgå för resekostnad i samband med sjukvård hos distriktssköterska och distriktsbarnmorska. Utskottet tillstyrker förslagen.

I ett par motioner aktualiseras frågor om ytterligare utvidgning av ersättningsbestämmelserna. Rätt till resekostnadsersättning vid mödratandvård efterlyses i motionerna 1971: 1410 och 1971: 1445. I den förstnämnda motionen hemställs att riksdagen redan i förevarande sammanhang beslutar om införande av sådan rätt. Yrkandet i den andra motionen går ut på att 1970 års utredning om tandvårdsförsäkring skall få i uppdrag att beakta frågan. I motionen 1971: 1410 yrkas också att riksdagen beslutar om rätt till resekostnadsersättning för föräldrar som kallas till samtal med läkare vid barnpsykiatriska kliniker utan att barnet behöver vara med.

I likhet med motionärerna anser utskottet att frågan om resekostnadsersättning vid mödratandvård är angelägen. Utnyttjandet av den viktiga förmånen av fri tandvård för blivande och nyblivna mödrar bör inte försvåras av ekonomiska skäl. Så kan bli fallet för mödrar som har långa avstånd till tandläkare och vid besök åsamkas dryga resekostnader. En snar lösning av problemet bör enligt utskottets mening eftersträvas.

Frågan om den närmare utformningen av en tandvårdsförsäkring prövas sedan förra året av en särskild utredningsman, 1970 års utredning om tandvårdsförsäkring. Det åligger utredningsmannen att klarlägga om en sådan försäkring skall göras allmängiltig eller om den skall förses med vissa avgränsningar. Utredningsmannen skall också göra en

översyn av den allmänna försäkringens nuvarande ersättningsregler för viss specialtandvård och mödratandvården med sikte på att åstadkomma en samordning med de nya regler som föreslås för tandvård i övrigt. Med hänsyn till det utredningsuppdrag som föreligger anser utskottet det mindre lämpligt att i enlighet med motionen 1971: 1410 redan nu besluta om införande av reseförmåner i samband med mödratandvård. Ett sådant beslut bör vägas in i det större sammanhanget beträffande rätt till ersättning för annan tandvård och i samband därmed företagna resor. Å andra sidan anser utskottet det väsentligt att frågan om reseersättning vid mödratandvård blir uppmärksammas under utredningsarbetet alldeles oavsett vilka resultat utredningsmannen kommer till i frågan om en utvidgning av ersättningsbestämmelserna för tandvård i övrigt. Då direktiven för utredningsmannen inte är fullt tydliga i detta avseende bör, som föreslås i motionen 1971: 1445, utredningsmannen få i uppdrag att särskilt beakta denna fråga. Vad utskottet nu uttalat bör bringas till Kungl. Maj:ts kännedom.

Beträffande yrkandet i motionen 1971: 1410 om rätt till resekostnadsersättning för föräldrar, som kallas till samtal med läkare vid barnpsykiatrisk klinik utan att barnet behöver vara med, vill utskottet erinra om att nuvarande resekostnadsbestämmelser bygger på principen att ersättning utgår endast i samband med ersättningsgill sjukvård. Ett bifall till motionsyrkandet skulle kunna uppfattas som ett avsteg från denna princip och få konsekvenser för ersättningssystemet i andra sammanhang. Utskottet kan därför inte tillstyrka motionsyrkandet. Som riksförsäkringsverket framhåller i remissyttrande över utredningsbetänkandet är samtal mellan föräldrar och läkare ofta ett led i behandlingen av barnet. Det är av vikt att sådana samtal kan komma till stånd utan att hinder av ekonomisk natur förorsakade av kostnader för resor mellan hem och läkare skall föreligga. Under förutsättning att undersökning, rådgivning och behandling inom den psykiska barna- och ungdomsvården lämnas avgiftsfritt utgår enligt bestämmelser i en kungörelse av år 1960 statsbidrag till sjukvårdshuvudmannen. Om man vill åstadkomma en lösning på problemet i linje med motionärernas önskemål, är det tänkbart att denna kan sökas inom ramen för dessa bestämmelser.

Remissreglerna vid läkarvårdsresor

Rätten till ersättning för resor i samband med läkarvård är i princip begränsad till att motsvara kostnaden för resa till tjänsteläkare inom det distrikt, där den försäkrade vistas. Ersättning för resa till allmänt sjukhus kan, förutom i vissa fall av trängande vårdbehov, utgå bara om besöket sker efter remiss. Remissen måste i sådant fall vara utfärdad av läkare utanför sjukhuset. Om resan i sin helhet sker inom Stockholm,

Göteborg, Malmö eller Norrköping, ersätts resekostnaden oberoende av vilken läkare som besökts. I propositionen föreslås att remisskravet skall slopas i de fall någon söker vård vid närmaste allmänna sjukhus eller vid vårdcentral eller motsvarande för öppen vård avsedd sjukvårdsinrättning, inom vars upptagningsområde den försäkrade vistas. Vid besök på annat sjukhus skall remiss alltså vara förutsättning för rätt till reseersättning men remiss utfärdad av läkare vid det sjukhus där vården meddelas skall godtas. Likaså skall en remiss som är utfärdad av annan vårdgivare än läkare godtas, om sjukvårdshuvudmannens bemyndigande att utfärda remissen föreligger.

Utskottet hälsar med tillfredsställelse att nuvarande stränga remissregler mjukas upp. Kravet på att remissen måste vara utfärdad av läkare utanför den inrättning där vården lämnas har komplicerat ersättningssystemet och i vissa fall – särskilt vid återbesök – tvingat fram dubbla läkarbesök för att den försäkrade inte skall gå miste om resekostnadsersättning. Utskottet tillstyrker förslagen.

Sjukförsäkringsutredningens betänkande innehöll även det förslaget att reseersättning vid besök hos privatpraktiserande läkare alltid skulle kunna beräknas på belopp som högst motsvarade resekostnaden vid besök på närmaste sjukhus. Vidare föreslogs att försäkrad som hänvisats till privatpraktiserande läkare med specialistkompetens skulle få reseersättning beräknad på ett belopp som högst motsvarade kostnaden för resa till närmaste offentliga vårdenheter där specialiteten är företrädd. Dessa förslag har avvisats i propositionen. Anledningen är att ersättningssystemet vid vård meddelad av privatpraktiserande läkare är föremål för utredning och att det inte kan anses lämpligt att under sådana förhållanden införa ändrade regler för resekostnadsersättning i samband med vård meddelad av privatpraktiserande läkare. Utskottet ansluter sig till denna bedömning och avstyrker därför yrkandet i motionen 1971: 1446 att sjukförsäkringsutredningens förslag skall genomföras redan i förevarande sammanhang. Tills vidare får reseersättningen vid besök hos privatpraktiserande läkare i princip begränsas till det belopp som skulle ha utgått om den försäkrade sökt tjänsteläkare. Utskottet vill emellertid erinra om att de särskilda ersättningsreglerna för Stockholm, Göteborg, Malmö och Norrköping, till vilka städer mer än 60 % av privatpraktikerna har sin verksamhet förlagd, skall gälla oförändrade, vilket innebär att resekostnad vid besök hos dessa privatpraktiker ersätts utan någon jämförelse med resekostnaden vid besök hos tjänsteläkare.

Konstruktionen av självrisken

I propositionen föreslås att självriskbeloppet höjs från 4 kr. (5 kr. vid läkarvårdsresor i de fyra större städerna) till 6 kr. enhetligt för hela

landet. Højningen är främst påkallad av administrativa skäl och föranleder ingen erinran från utskottets sida.

Frågan om ett högkostnadsskydd i resehänseende tas upp i några motioner. I motionen 1971: 1444 uttalas att højningen av självrisker inte torde vara av större betydelse för flertalet försäkrade. Den minoritet, som för kontroll eller rutinmässig behandling regelbundet måste uppsöka sjukvårdsinrättningar vid upprepade tillfällen för samma sjukdom, kommer däremot i en sämre situation genom højning av självrisker. Under tid då intensiv behandling pågår kan den sammanlagda självrisken bli så betydande att patienten kan bli benägen att avbryta behandlingen. Motionärerna menar att man snarast bör söka minska eller undanröja resekostnaderna för sådana kategorier av sjuka. Liknande synpunkter framförs i motionen 1971: 1446, i vilken betonas att problemet inte minst berör handikappade. I båda motionerna förordas att Kungl. Maj:t skall förelägga riksdagen förslag till lösning av problemet.

Utskottet vill framhålla att frågan om ett högkostnadsskydd i resehänseende inte är ny. Den har funnits lika länge som systemet med självrisk. Højningen av självriskbeloppet accentuerar frågan något, men man bör ha i minnet att självrisker gäller den sammanlagda ersättningen för resa till och från läkaren och att det alltså blir fråga om højningar på högst 2 kr. (1 kr. i de större städerna) vid varje besök. Det är klart att denna højning jämte den tidigare självrisker i vissa situationer där mycket täta sjukresor förekommer kan vålla ekonomiska bekymmer för den sjuke. Utskottet hade därför haft förståelse för ett förslag som gav de av motionärerna åsyftade grupperna förbättrade reseförmåner, om ett sådant förslag på ett tillfredsställande sätt kunnat avgränsa just de grupper försäkrade man avser att stödja. Såvitt utskottet kan bedöma är en sådan avgränsning dessvärre mycket svår att göra. Sjukförsäkringsutredningen har pekat på att avsevärda administrativa komplikationer är förknippade med ett system där man ger den försäkrade särskild kompensation för utgifter för sådan sjukresa som företas med visst kort tidsintervall efter den närmast föregående. Utredningens förslag att genom en villkorad självrisk särskilt skydda dem som har långa reseavstånd har visat sig behäftat med andra nackdelar som gör förslaget mindre lämpligt. Såvitt utskottet kunnat finna föreligger det för dagen inga realistiska förutsättningar för att inom sjukförsäkringssystemets ram åstadkomma ett på nöjaktigt sätt avgränsat högkostnadsskydd av det slag motionärerna efterlyser. Situationen är i viss mån densamma när det gäller särskilda högkostnadsförmåner för läkarvårdsutgifter och utgifter för läkemedel. Skulle det fortsatta rationaliseringsarbetet på den administrativa sidan av försäkringskassornas verksamhet öppna möjligheter för en annan lösning av högkostnadsskyddet än sjukförsäkringsutredningen föreslagit och föreligger finansiella förutsättningar, utgår

utskottet från att frågan tas upp på nytt. I dagens läge bör emellertid motionerna i berörda delar inte föranleda någon riksdagens åtgärd.

Övriga förslag i propositionen, m. m.

Övriga förslag i propositionen föranleder ingen erinran eller särskilt uttalande från utskottets sida.

I motionen 1971: 1446 aktualiseras en fråga som gäller reseersättning för medföljande vårdare. Enligt gällande bestämmelser ersätts även följeslagares resekostnader, om försäkrads ålder eller tillstånd påkallar att anhörig eller annan följer honom vid besök hos läkare eller intagning på sjukvårdsinrättning eller återresa därifrån. Ersättning i anledning av återresa får utges med belopp motsvarande högst kostnaden för resa till den plats varifrån resan till läkaren påbörjades. Motsvarande gäller vid återresa efter slutet vård inom främmande sjukvårdsområde då vårdbehovet uppkommit utom hemlandet. Sistnämnda bestämmelse medför enligt motionärerna komplikationer vid återresa i sådana fall då följeslagaren är bosatt i det sjukvårdsområde varifrån patienten kommer. För sin inställelse vid sjukvårdsinrättningen och återresa till patientens hem erhåller följeslagaren inte någon reseersättning. Motionärerna anför att resekostnaderna kan hållas nere om patienten transporteras till sjukhus inom det egna sjukvårdsområdet, för vilken transport vederbörande sjukvårdshuvudman får svara. Så sker emellertid inte alltid. Motionärerna vill att dessa och angränsande problem utredes av Kungl. Maj:t.

Sjukförsäkringens ersättningsregler för sjukresor måste av naturliga skäl begränsas till vissa typfall. Det saknas enligt utskottets bedömning möjligheter att inom ramen för en obligatorisk försäkring tillgodose alla mer eller mindre frekventa anspråk på ersättning för resekostnader i samband med läkarvård och sjukhusvård. De särskilda reskostnadsfall som motionärerna åsyftar torde inte vara av den omfattningen och betydelse att de motiverar en specialreglering inom sjukförsäkringen. Motionärerna har själva anvisat en lösning som i viss utsträckning tillgodoser önskemålet att hålla resekostnaderna i berörda fall nere för den sjuke och hans följeslagare. Enligt utskottets mening torde man få gå vidare på den vägen. Någon anledning för riksdagen att ta något initiativ i frågan föreligger inte. Utskottet avstyrker därför bifall till motionsyrkandet.

Under återopande av det anförda får utskottet hemställa

1. att riksdagen bifaller propositionen 1971: 94;
2. att riksdagen med bifall till motionen 1971: 1445 och med avslag på motionen 1971: 1410, i motsvarande del, som sin mening ger Kungl. Maj:t till känna vad utskottet anför om ersättning för resekostnader i samband med mödratandvård;
3. att motionen 1971: 1410, såvitt gäller ersättning för resekostnader vid besök på barnpsykiatrisk klinik, inte föranleder någon

riksdagens åtgärd;

4. att motionen 1971: 1446, såvitt gäller ersättning för resekostnader vid besök hos privatpraktiserande läkare, inte föranleder någon riksdagens åtgärd;
5. att motionen 1971: 1444 samt motionen 1971: 1446, såvitt gäller frågan om högkostnadsskydd, inte föranleder någon riksdagens åtgärd;
6. att motionen 1971: 1446, såvitt gäller reseersättning för medföljande vårdare, inte föranleder någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 13 maj 1971

På socialförsäkringsutskottets vägnar

ERIC CARLSSON

Närvarande: herrar Carlsson i Vikmanshyttan (c), Lundberg (s), Fredriksson (s), Ringaby (m), fröken Sandell (s), herrar Magnusson i Nennesholm (c)*, Karlsson i Ronneby (s), Mundebo (fp)*, Björck i Nässjö (m), fröken Pehrsson (c), herr Marcusson (s), fröken Bergström (fp), herrar Gadd (s) och Signell (s).

* Ej närvarande vid betänkandets justering.

Reservationer

1) vid utskottets *hemställan under 2.* av herrar Carlsson i Vikmanshyttan, Magnusson i Nennesholm och fröken Pehrsson (alla c), som ansett

dels att det avsnitt av utskottets yttrande som börjar på s. 13 med orden »I likhet» och slutar på s. 14 med orden »Kungl. Maj:ts känedom» bort ersättas med text av följande lydelse:

»I likhet med motionärerna anser utskottet att frågan om resekostnadsersättning vid mödratandvård är angelägen. Utnyttjandet av den viktiga förmånen av fri tandvård för blivade och nyblivna mödrar bör inte försvåras av ekonomiska skäl. Så kan bli fallet för mödrar som har långa avstånd till tandläkare och vid besök åsamkas dryga resekostnader.

Då rätt till mödratandvård infördes år 1962 diskuterades även frågan om rätt till ersättning för resekostnader. Klokheten ansågs bjuda att ställningstagandet i fråga om reseersättning fick anstå i avbidan på någon tids erfarenhet av den nya mödratandvården. Enligt utskottets uppfattning är tiden nu inne för en förnyad prövning av frågan.

En bärande princip inom den allmänna försäkringen är att rätt till

ersättning för behandling hos läkare och tandläkare regelmässigt förknippas med rätt till ersättning för resor i anledning av sådan behandling. Några bärande skäl för att alltså göra undantag från denna princip i fråga om resor i samband med mödratandvård föreligger inte. Utskottet tillstyrker därför förslaget i motionen 1971: 1410 att i samband med den i propositionen föreslagna utvidgningen av resebestämmelsernas tillämpningsområde även införa rätt till reseersättning vid mödratandvård från den 1 juli 1971. Ett beslut härom föranleder vissa ändringar av 2 kap. 5 § lagen om allmän försäkring och 3 § sjukreseförordningen. Genom beslutet tillgodoses syftet med motionen 1971: 1445.»

dels ock att utskottet under 2. bort hemställa

»att riksdagen med bifall till motionen 1971: 1410, i förevarande del, och i anledning av motionen 1971: 1445, för sin del beslutar att 2 kap. 5 § lagen (1962: 381) om allmän försäkring samt 3 § förordningen (1962: 385) angående ersättning för sjukresor enligt lagen om allmän försäkring (sjukreseförordningen) från den 1 juli 1971 skall ha nedan som *utskottets förslag* betecknade lydelse:

a) lagen om allmän försäkring

Nuvarande lydelse

Utskottets förslag

2 kap.

5 §

Har försäkrad åtnjutit läkarvård, tandläkarvård eller sjukhusvård som avses i 2 §, 3 § *första stycket* eller 4 §, utgår ersättning enligt vad Konungen med riksdagen förordnar för utgifter i anledning av resor till och från läkaren, tandläkaren eller sjukvårdsinrättningen, där ej med hänsyn till resans längd samt den sjukes tillstånd skäligen kunnat fordras att han gått eller färdats på annat sätt, som icke krävt särskild kostnad.

Har försäkrad åtnjutit läkarvård, tandläkarvård eller sjukhusvård som avses i 2, 3 eller 4 §§, utgår ersättning enligt vad Konungen med riksdagen förordnar för utgifter i anledning av resor till och från läkaren, tandläkaren eller sjukvårdsinrättningen, där ej med hänsyn till resans längd samt den sjukes tillstånd skäligen kunnat fordras att han gått eller färdats på annat sätt, som icke krävt särskild kostnad.

b) sjukreseförordningen

Nuvarande lydelse

Utskottets förslag

3 §

Vid tandläkarvård som avses i 2 kap. 3 § *första stycket* lagen om allmän försäkring skall vad i 2 § denna förordning sägs om läkarvård äga motsvarande tillämpning.

Vid tandläkarvård som avses i 2 kap. 3 § lagen om allmän försäkring skall vad i 2 § denna förordning sägs om läkarvård äga motsvarande tillämpning.

2) vid utskottets *hemställan under 3.* av fröken Pehrsson (c) som ansett

dels att det avsnitt av utskottets yttrande på s. 14 som börjar med orden »Beträffande yrkandet» och slutar med orden »dessa bestämmelser» bort ersättas med text av följande lydelse:

»Som framhålls i motionen 1971: 1410 kan resekostnadsersättning inte utgå till föräldrar, som kallas till samtal med läkare vid barnpsykiatrisk klinik utan att barnet behöver vara med. Detta förhållande är enligt utskottets mening otillfredsställande. I likhet med riksförsäkringsverket, som aktualiserat berörda fråga i sitt remissyttrande över utredningsbetänkandet, vill utskottet framhålla att samtal mellan föräldrar och läkare ofta är ett led i behandlingen av det sjuka barnet. Det är av vikt att sådana samtal kan komma till stånd utan att hinder av ekonomisk natur, förorsakade av kostnader för resor mellan hem och läkare, föreligger. Utskottet bedömer frågan som så angelägen att rätt till ersättning för resekostnader av detta slag bör införas i den allmänna försäkringen. Det får ankomma på Kungl. Maj:t att förelägga riksdagen förslag med erforderliga författningsändringar till innevarande års höstsession».

dels ock att utskottet under 3. bort hemställa

»att riksdagen i anledning av motionen 1971: 1410, i förevarande del, hos Kungl. Maj:t hemställer om förslag till innevarande års höstriktdag om utvidgad rätt till resekostnadsersättning vid besök på barnpsykiatrisk klinik i enlighet med vad utskottet anfört.»

3) vid utskottets *hemställan under 4.* av herrar Ringaby och Björck i Nässjö (båda m) som ansett

dels att det avsnitt av utskottets yttrande på s. 15 som börjar med orden »Sjukförsäkringsutredningens betänkande» och slutar med orden »hos tjänsteläkare» bort ersättas med text av följande lydelse:

»Frågan om reseersättning vid besök hos privatpraktiserande läkare tas upp i motionen 1971: 1446. I likhet med sjukförsäkringsutredningen anser utskottet att reseersättning vid besök hos sådan läkare alltid skall kunna beräknas på belopp som högst motsvarar resekostnaden vid besök hos tjänsteläkare eller besök på närmaste sjukhus. Utskottet instämmer också i utredningens förslag att försäkrad som hänvisats till privatpraktiserande läkare med specialistkompetens skall få reseersättning beräknad på ett belopp som högst motsvarar kostnaden för resa till närmaste offentliga vårdenhets där specialiteten är företrädd. Utskottet ansluter sig därför till den i motionen 1971: 1446 framförda uppfattningen att sjukförsäkringsutredningens förslag i berörda delar bör genomföras redan i förevarande sammanhang. Förslaget förutsätter ändring av 2 § sjukreseförordningen. Riksdagen bör hemställa att Kungl. Maj:t under hösten innevarande år lägger fram proposition med förslag till erforderliga författningsändringar.»

dels ock att utskottet under 4. bort hemställa

»att riksdagen i anledning av motionen 1971: 1446, i förevarande del, hos Kungl. Maj:t hemställer om förslag till innevarande års höstriksdag om resekostnadsersättning vid besök hos privatpraktiserande läkare i enlighet med vad utskottet anfört.»

4) vid utskottets *hemställan under 5.* av herr Mundebo (fp), fröken Pehrsson (c) och fröken Bergström (fp) som ansett

dels att det avsnitt av utskottets yttrande som börjar på s. 16 med orden »Utskottet vill» och slutar på s. 17 med orden »riksdagens åtgärd» bort ersättas med text av följande lydelse:

»Utskottet vill framhålla att frågan om ett högkostnadsskydd i resehänseende inte är ny. Den har funnits lika länge som systemet med självrisk. Höjningen av självrisken accentuerar emellertid frågan. Det är uppenbart att höjningen jämte den tidigare självrisken i vissa situationer, där mycket täta sjukresor förekommer, kan vålla ekonomiska bekymmer för den sjuke och aktualisera behovet av ett särskilt högkostnadsskydd. Utskottet är medvetet om att det kan föreligga svårigheter att på ett adekvat sätt göra en tillfredsställande avgränsning av de grupper försäkrade som bör tillerkännas sådana särskilda reseförmåner. Behovet av ett högkostnadsskydd är emellertid som framhålls i motionerna 1971: 1444 och 1971: 1446 i vissa fall så framträdande att alla möjligheter måste prövas innan man låter frågan om särskilda högkostnadsförmåner falla. Enligt utskottets mening bör Kungl. Maj:t fortsätta sina överväganden i frågan och i lämpligt sammanhang förelägga riksdagen förslag till lösning. Vad utskottet nu anfört bör bringas till Kungl. Maj:ts kännedom.»

dels ock att utskottet under 5. bort hemställa

»att riksdagen i anledning av motionen 1971: 1444 och motionen 1971: 1446, i förevarande del, som sin mening ger Kungl. Maj:t till känna vad utskottet anfört om ett högkostnadsskydd i resehänseende.»

